

tragtning, jeg gjorde gældende i min første Tale her ved Forsvarlovenes anden Behandling; men til en Samvirken skal der naturligvis to, og det ligger ogsaa i menneskelige Vilkaars Natur, at naar der er to Parter, og den ene vil Krig, kan den anden ikke undgaa den. Men jeg fastholder ubetinget Rigtigheden af den Grundopfattelse, jeg gjorde gældende, og som, saa vidt jeg kan se, falder nøje sammen med, hvad der af det ærede Medlem faa Dage forinden var udtalt. Overfor den foreliggende Situation og overfor de mange splidagtige Meninger, som gøre sig gældende i Forsvarssagen, har Regeringen kun eet at gøre, og det er: fastholde sine Forslag, saaledes som de nu ville blive ændrede ved Vedtagelse af de Ændringsforslag, som af Regeringen ere accepterede, og gaa ud til Valg derpaa, saaledes at vi faa et nyt Folketing, der af Vælgerne er valgt med den foreliggende Situation for Øje. Det er mit Haab og min Tro, at Vælgerne ville forstaa, hvad det Samarbejde er værd, som allerede har baaret saa gode Frugter, og hvad det vil koste at bryde det. Jeg tror vel, at der vil komme Forstyrrelse og Ufred hist og her, men jeg tror ikke, der vil komme nogen Kamp over hele Linien, og det vilde ogsaa være noget nær det uforstandigste, man kunde gøre. Men der vil komme dette, at Landet nu vil faa Løjlighed til at gaa til Valg med fuld Viden om de forskellige afvigende Standpunkter, der indtages i Militærspørgsmaalet, at Vælgerne ville tage Hensyn dertil ved deres Afstemning, men at de ganske sikkert ogsaa ville tage Hensyn til den almindelige politiske Stilling og til Nødvendigheden af for Fremtidens Skyld ikke at bryde Forstaaelsen og Samarbejdet mellem dem, som i alle Tilfælde maa og skulle arbejde sammen, hvis der skal komme nogen virkelig Frugt ud af det politiske Arbejde, ja, jeg tør sige, hvis Parlamentarismen, det parlamentariske System overhovedet skal kunne virkeliggøres her i Landet.

Ordføreren (J. C. Christensen): Netop fordi vi ere enige i Grundprincippet i denne Sag, som den højtærede Minister sagde, og netop ogsaa fordi vi ere enige i vort Grundsyn paa Reformspørgsmaalene, havde jeg i det længste haabet, at det kunde være lykkedes os ved Enighed om det væsentlige at fremme Sagen saa vidt, at vi kunde have faaet den lagt frem for Vælgerne og gennem en Valgdag naaet en Løsning af den, en Løsning, som jeg be-

tragtede som fuldkommen god, naar den blev omtrent saadan som skitseret af Fler-tallet her. Jeg har altid — og det ved den højtærede Minister godt — set Forslaget om de fremskudte Stillinger som et Forslag, der ikke hørte til de væsentlige, saa langt fra. Det har derfor gjort mig ondt, at den højtærede Minister stadig fremhæver dette Forslag som saa væsentligt, at han vedblivende sætter Ministeriets Eksistens ind derpaa, endogsaa efter en Folkeafstemning, (*Konseilspræsidenten* [N. Neergaard]: Ja!) . . . thi det vil, som jeg i Gaar udtalte, føre med sig, at Ministerens Parti i egentlig Forstand, det moderate Parti, og Højre ville søge sammen — vi se det rundt om i Landet — og arbejde sammen til Valgene mod os andre, som ogsaa gerne ville have Sagen løst. Det vil det føre med sig, til Trods for den ærede Ministers gode Villie i modsat Retning. Det kan ikke undgaaes. Det er den haarde Virkelighed; det er den, jeg pegede paa i Gaar samtidig med, at jeg udtalte mig om, at jeg saa mørkt paa Sagens Fremme i det hele taget. Det skulde glæde mig, om jeg saa fejl; men jeg ved jo, hvordan saadant noget kommer til at udvikle sig, naar man først kommer ud til Vælgerne. Jeg ved, hvor let det er at rejse en Kamp, og hvor vanskeligt det er at holde den nede. Det kender jeg af Erfaring, og derfor venter jeg mig ikke noget godt af den Stilling, som vi her komme til at staa i. Jeg frygter for, det vil gaa, som det gik i 1876, da man afviste et Forslag. Man har sikkert mange Gange fra den Side, der afviste det, angret, at det skete, og jeg frygter for, det vil gaa paa en noget lignende Maade her. Her ligger et Forslag, som i Virkeligheden vilde gavne Landet. Vi komme ud i en Valgkamp, hvor vi maa kæmpe mod hinanden, og denne Valgkamp vil vise sig at slaa mere i Stykker, end vi, nogen af Parterne, formaa bagefter at hele. Det ængstes jeg for. Jeg kan kun henvise til mine Udtalelser i Gaar. Jeg ser ikke, at den ærede Ministers Udtalelser i nogen Henseende have rokket ved dem. Det gør mig ondt, men Sagen er saaledes.

K. M. Klausen: Den højtærede Konseilspræsident vilde atter forsvare de Beregninger, han har sendt os. De Tal, jeg nævnedes som Eksempel paa, hvor forkerte Beregningerne var, rørte Ministeren ikke ved, men han mente, at naar saa store Værdier paa een Gang skulde kastes paa Markedet, kunde man ikke vente gode